

COSES de la VIDA

UNA
REALITAT
COMPLEXA

1 Primera acollida

Polèmiques com la dels conflictes d'adolescents a Mataró no s'han desencadenat en un CRAE, sinó en un centre de primera acollida.

►► El menjador d'un centre de menors de Barcelona, la setmana passada.

LA RESPOSTA SOCIAL ALS JOVES TUTELATS A CATALUNYA

Els centres de menors criden a combatre l'estigma de conflictius

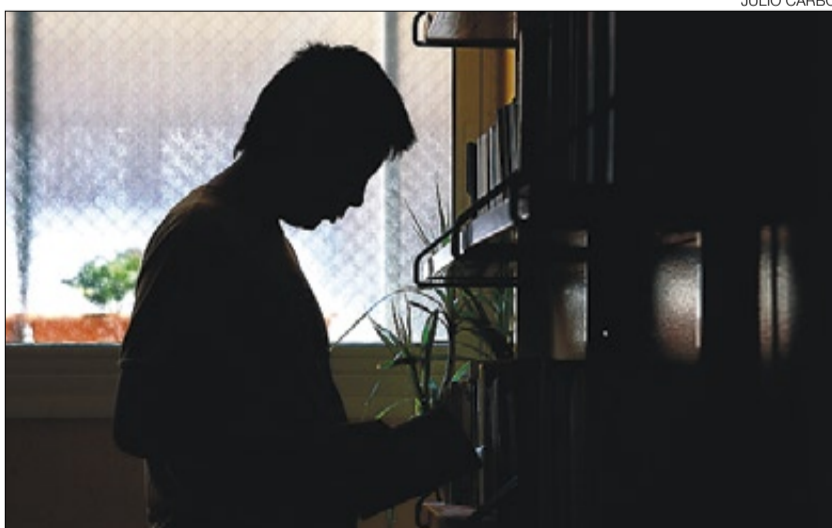
Exigeixen a la Generalitat que no alimenti els prejudicis traslladant nois per les queixes veïnals

Reclamen una campanya divulgativa sobre la seva funció de tutela dels nens i adolescents

FIDEL MASREAL
BARCELONA

Si es pregunta als ciutadans què és un CRAE, pocs sabran contestar. No obstant, segur que molts deuen haver sentit parlar de polèmiques amb adolescents a Mataró o Salt relacionades amb queixes veïnals respecte als centres d'internament en què viuen. Aquests centres són els CRAE (Centre Residencial d'Acció Educativa), que a Catalunya acullen actualment 2.700 menors que, per diferents motius, no poden seguir vivint amb la seva família. Els seus responsables estan més que farts de la imatge de joves problemàtics reclusos en centres rígids i divorciats de l'entorn social i per això exigeixen urgentment al Govern de la Generalitat una campanya pedagògica sobre la professionalitat i la normalitat externa i interna amb què es tutela nens i adolescents, davant d'episodis negatius aïllats.

L'últim d'aquests casos va ser el rebuig veïnal a Mataró a un centre

►► Un jove resident, en una de les sales del centre.

d'acollida –al qual arriben en primera instància els joves abans que ingressin en un CRAE– pels successos protagonitzats per alguns dels adolescents que albergava. Resultat: el trasllat dels xavals acollits a un altre centre, després de la petició de l'ajuntament, finalment atesa pel

Govern català. «Són decisions que contribueixen a l'estigmatització», denuncia el president de la Federació d'Entitats d'Infància i Adolescència, Jaume Clupés.

La mala imatge ve de lluny i també té a veure amb informes del Defensor del Poble que parlen de trac-

Benestar i Família aposta per fer pedagogia i no preveu més CRAE

►► La directora general d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, Anna Solés, coincideix que hi ha un gran desconeixement sobre els CRAE. «No es tracta de fer-ne molta publicitat, però tampoc d'amagar-los», afirma, i aposta per treballar amb els veïns del barri. Solés nega que el trasllat d'adolescents dels centres de Mataró o Salt alimenti aquest estigma. «Es tracta d'equilibrar els centres», al·lega. També nega que hi hagi llistes d'espera i que sigui necessari construir més CRAE. Dues denúncies que l'actual conseller de Benestar Social i Família, Josep Lluís Cleries, formula amb insistència quan estava a l'oposició.

tes vexatoris en diversos centres a tot Espanya, o altres del Síndic de Greuges denunciant situacions de saturació.

PROTECCIÓ DEL MENOR // «La gent té por del que li és desconegut. La gran majoria dels CRAE no responen al perfil de joves i adolescents conflictius, sinó que són verticals, amb nens i nois de 3 a 18 anys», explica Paco Estellés, responsable de les plataformes d'educació social dels Salesians i membre de la Taula del Tercer Sector. «Hem de recordar que s'intenta protegir nens que han tingut un problema amb la seva família», afegeix. Joan Sala, director del CRAE Osona, a Vic, amb més de 26 anys d'experiència en el sector, creu que la mala imatge té a veure amb «imaginar aquests centres com a orfenats, tancats, de menors molt problemàtics. Subsisteix la imatge que som un mal necessari i que si no s'han tancat els CRAE és perquè no s'ha sabut com fer-ho».

David Mondejo, director del CRAE

JULIO CARBÓ

2 Una xarxa extensa

Sense gran publicitat sobre la seva ubicació, hi ha 107 CRAE que acullen 2.700 menors tutelats.

3 Un repte educatiu

El Govern intenta fomentar les famílies acollidores, sense gaire èxit. Els centres reivindiquen la seva tasca educativa.

JULIO CARBO

LA VIDA EN UN CENTRE DE MENORS

Senzillament casa seva

El dia a dia d'un CRAE de Barcelona mostra la normal convivència de 24 nois i noies de 8 a 18 anys

F.M.
BARCELONA

Abans de l'hora de dinar, el centre respira una tranquil·litat inusual. La cuinera prepara ensaladilla i mandonguilles, els educadors comenten les tasques pendents... I a partir de dos quarts de dues comença a arribar la gran família, procedent del col·legi: 24 nois i noies de 8 a 18 anys. Nens com l'Edu, d'11 anys i ulls expressius, que no para d'abraçar-se a Lluís Feliu, un dels educadors. L'Edu explica que fa gairebé un any que és al centre i «és molt xulo». «Hem anat dues vegades a Port Aventura», afegeix. Comparteix habitació amb altres nens de 10 i 11 anys. I al preguntar-li si li agraden els educadors, respon ràpidament: «Molt, són molt bons». «Però si ens portem malament estem castigats i els educadors estan enfadats», reconeix també. ¿De què depèn el càstig? «Del que hàgim fet malament, com t'has portat al col·le i coses d'aquestes». L'Edu ha tret bones notes i ha superat dificultats anteriors. Només té un parell de suspensos.

Un dels seus amics, el Rubén, de 12 anys, en fa sis que és al centre. Un noi despert a qui li agrada demostrar les seves habilitats amb els jocs d'ordinador. La seva mirada és viva i ja té clar que vol ser gran: «Veterinari, perquè m'agraden els gossos». I exhibeix les seves bones notes, sobretot «un 10 en anglès».

En pocs minuts, després de la

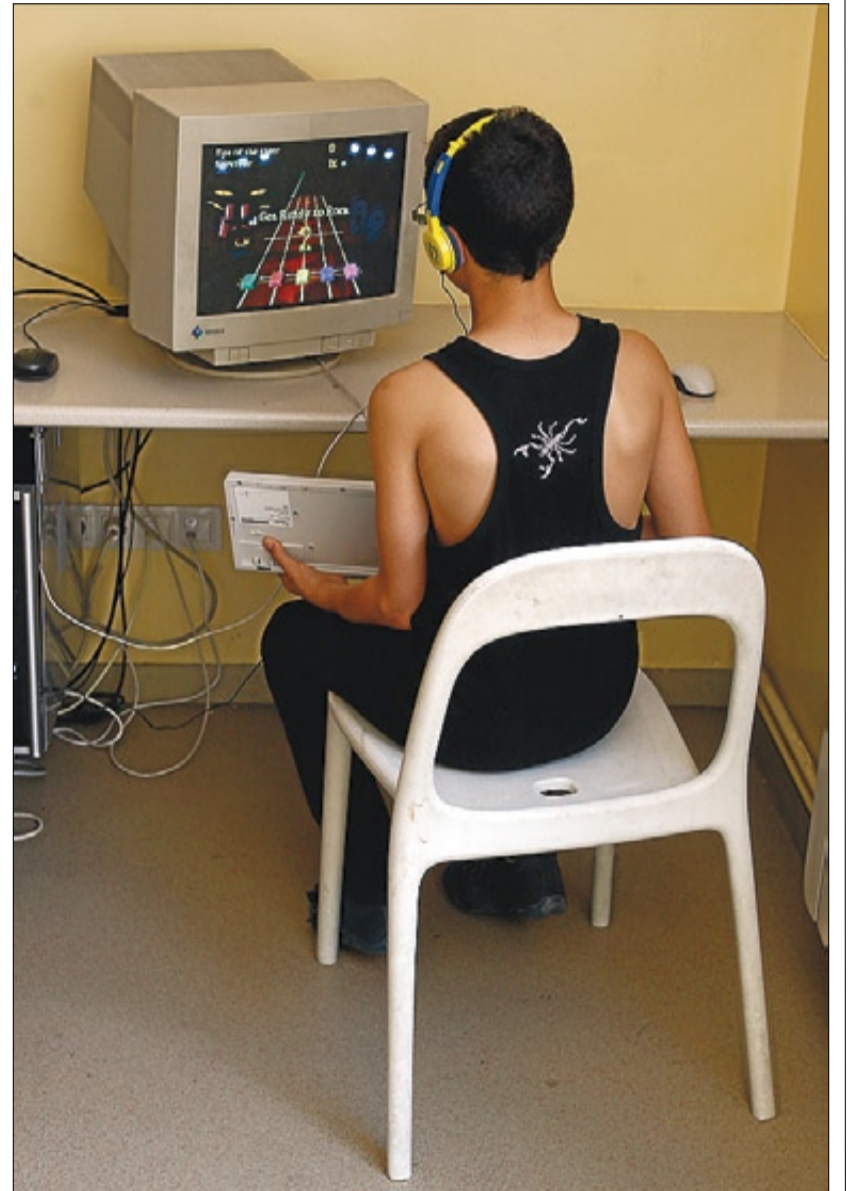
vergonya inicial, el Rubén mostra orgullós la col·lecció de joguines que acumulen als armaris de l'habitació. Res diferent del que faria qualsevol nen a casa seva amb una visita inesperada. El Rubén reconeix que quan se'n vagi del centre li sabrà greu, però no pensa en això.

Normalitat contra la por

El Jesús, que aviat farà 16 anys, conviu amb altres xavals des dels nou. «En general, bé», diu de la seva vida al CRAE. Lògicament, es relaciona més amb els nois més grans, de 14 o 15 anys, amb qui comparteix habitació, que amb els més petits. Al preguntar-li per la imatge social sobre què és un CRAE, explica: «Bastanta gent es creu que és una altra cosa diferent del que és, amb por, com si fossis delinqüent o no tinguessis pares». No el preocupa directament, perquè els seus amics coneixen la realitat, però alguna vegada sí que ha sentit comentaris discriminatoris, com «vés amb compte que aquest és d'un centre».

Però el Jesús defineix la seva vida amb naturalitat: «Jo intento dir-ho: això és com si fos un esplai, no canvia gaire». Al principi l'angoixava pensar què faria als 18 anys, una vegada deixi el centre, però ara ho veu cada vegada més fàcil: estudiar empresarials i compartir pis amb algun amic o anar a casa d'un familiar. «Trobaré a faltar bastantes coses, algunes no tant», preveu.

Jordi Pros, el director, parla amb

JULIO CARBO

►► Oci ► Un xaval juga amb l'ordinador al centre.

EL PREJUDICI EXTERIOR

«He sentit 'vés amb compte que aquest és d'un centre'; hi ha gent que es creu que som delinqüents», diu el Jesús

entusiasme de la seva feina: «Quan arriben del col·le i t'abracen, quan vénen de visita els que ja tenen 24 i 25 anys i et segueixen dient tutor... Els nois et retornen moltes coses diàriament». I reivindica que els nens «passen aquí els millors anys de la seva vida». El Lluís, un dels 16 educadors, ho resumeix en una frase: «Evito fer servir les paraules CRAE o centre, això és una residència, és casa seva, sense donar-hi més voltes».

Prim de l'Hospitalet, demana fer un pas més i «que siguin els mateixos nens els que participin, que puguin mostrar la seva vida, que opinin de forma crítica» i així es vegi que no es tracta de menors especialment conflictius.

Anna Suñer, gerent de la fundació Resilis (que gestiona sis CRAE), proposa «fer pedagogia de la funció dels centres, en positiu». Es queixa d'un tracte injust per part de determinats mitjans, i creu que és fonamental la comunicació a l'entorn veïnal més immediat. Suñer afegeix una de les conseqüències més directes del prejudici social: que els nens ho visquin amb frustració. «A ningú li agrada que li diguin que no el volen», sentència. ≡

9 de maig, Dia d'Europa

La Unió es fonamenta en els valors de respecte de la dignitat humana, llibertat, democràcia, igualtat, Estat de Dret i respecte dels drets humans, inclosos els drets de les persones que pertanyen a minories. Aquests valors són comuns als Estats membres en una societat caracteritzada pel pluralisme, la no discriminació, la tolerància, la justícia, la solidaritat i la igualtat entre dones i homes.

Article. 3.1 del Tractat de la Unió Europea

La Unió té com a finalitat promoure la pau, els seus valors i el benestar dels seus pobles

Article. 3.2

La Unió oferirà als seus ciutadans un espai de llibertat, seguretat i justícia sense